

*Werkgebied: Denderhoutem, Haaltert, Heldergem,
Kerksken, Terjoden*

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

29e jaargang 2009 - nr. 3

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Bestuursleden:

Denderhoutem:

Hans Sonck

Haaltert:

Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergem:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikspein 17,
9450 Haaltert.

Open: eerste en derde zondag en tweede
donderdag van de maand van 10 tot 12 u.

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert

Lidmaatschap: € 10

Steunend lid: € 15

Rek.nr. 439-5083061-63

Heemkundige Kring Groot-Haaltert

Email:

willydeloose@skynet.be

info@hkhaaltert.be

Website:

www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor
zijn/haar teksten.

Teksten mogen overgenomen worden mits
bronvermelding.

HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Redactioneel

Zaterdag 12 september 2009 brachten wij een passende hulde aan een eminente Haaltenaar, Jozef de Brouwer, priester, heemkundige en historicus. Hij werd in 1909, dus 100 jaar geleden geboren.

Met de steun van de Culturele Raad en het Gemeentebestuur was het mogelijk een borstbeeld te plaatsen naast de woning waar hij zijn jeugd doorbracht.

De Heemkundige Kring is bijzonder gelukkig met dit gebeuren en is de steunende organen zeer dankbaar voor de ondersteuning van ons initiatief.

En zoals de Hr Robert Ruys, voorzitter van de Oost-Vlaamse kringen voor Heemkunde in zijn gelegenheidstoespraak verwoordde: "Zoals zijn publicaties onvergankelijk zullen zijn en blijven, onuitwisbaar en behouden voor het nageslacht, moge ook zo de buste van E.H. De Brouwer zijn, onvergankelijk."

Onze erkentelijkheid gaat ook naar Joris Roelants, achterneef van de priester, die op een treffende wijze het leven geschetst heeft van de priester. Zijn jeugdijaren, de apostolaatperiode in de verschillende parochies waar hij fungeerde, zijn acties voor amnestie en 'Leuven Vlaams', de problemen in Sint-Gillis-Dendermonde. Hij vermeldde eveneens de omvangrijke bibliografie, van onschatbare waarde voor de plaatselijke geschiedschrijving.

De sfeervolle huldiging werd omkaderd door Vrolijke Musici en vlagkunst Flago.

De Heemkundige Kring wil iedereen danken die op één of andere wijze meegewerkt heeft aan de huldiging van een illustere en integere persoonlijkheid, verknocht aan zijn heem en Vlaming in hart en ziel. Haaltert mag fier zijn op zijn dorpsgenoot.

Onthulling borstbeeld E.H. Jozef De Brouwer

Toespraak van de Heer Robert Ruys,

Voorzitter van het Verbond voor Heemkunde, Oost-Vlaanderen

*Geachte genodigden,
Geachte familie,
Beste Heemkundigen.*

Het is mij een groot genoegen hier vandaag het woord te mogen nemen om hulde te brengen aan mijn voorganger E.H. Jozef De Brouwer.

Wijlen Dr. M. Grypdonck, inspecteur-generaal en kabinetchef bij het toenmalige ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur, nam in het voorjaar van 1964 het initiatief om in Oost-Vlaanderen een koepelvereniging op te richten voor lokale Heemkringen.

Vertegenwoordigers van de toen meest actieve kringen werden uitgenodigd voor een werken stichtingsvergadering op het Provinciehuis, meer bepaald afgevaardigden van de heemkringen van Beveren, Lede, Maarkedal, Mere, Oost-Oudburg, Wetteren en Zaffelare. Wijlen Raf Van den Abeele vertegenwoordigde het toen reeds opgerichte landelijk verbond voor Heemkunde.

De oprichting van een provinciale koepel in Oost-Vlaanderen leek nuttig om twee redenen: de verdeling van de provinciale toelagen en het verdedigen van de belangen van de Heemkundige Kringen bij de officiële instanties.

Tijdens de stichtingsvergadering op 28 november 1964 in het Provinciehuis, werd met eenparigheid beslist het voorzitterschap aan te beiden aan E.H. Jozef De Brouwer, die, ik citeer het verslag: "zijn sporen op heemkundig vlak reeds verdiend had", einde citaat. E.H. De Brouwer aanvaarde het voorzitterschap bij brief van 2 december 1964.

Dat hij zijn sporen reeds verdiend had, D & H, moge blijken uit het feit dat hij in 1964 reeds 58 wat men noemt historische bijdragen had geschreven, gepubliceerd in verschillende tijdschriften en publicaties.

Hij was een minzaam en genietbaar voorzitter op de vergaderingen van het bestuur, waar ik hem leerde kennen toen ik ondervoorzitter werd.

Gezien de permanente aangroei van het aantal heemkringen dat wenste toe te treden tot de provinciale koepel, besloot de voorzitter om een nieuw en meer democratisch bestuur te kiezen. De zeven stichtende kringen waren in 1976 aangegroeid tot 23 lokale verenigingen. Thans zijn er 49.

Op 18 september 1976 deelde E.H. De Brouwer zijn beslissing mee om zijn taak als voorzitter te beëindigen. Hij vroeg aan Dr. Maurits Gysseling om zijn taak over te nemen. Het voorzitterschap was van korte duur, Dr Gysseling nam ontslag en ik aanvaarde het voorzitterschap.

Eén van de hoogtepunten van het voorzitterschap van E.H. De Brouwer was de goudslag in Wichelen in mei 1976, met de aanwezigheid van tientallen schuttersgilden en de gewaardeerde aanwezigheid van Mevrouw Rika De Backer, toenmalig Minister van Cultuur. Het zomerde niet toen midden juli 1984 E.H. De Brouwer ten grave werd gedragen. De genadeloze koude regen verhoogde nog de trieste stemming van deze rouwdag.

In de propvolle kerk van Denderleeuw voelde men toen het respect voor deze man, wiens leven in het teken stond van trouw aan zijn geloof, aan de medemens en aan zijn heem. Als geschied- en heemkundige legde hij een ongelooflijke grote activiteit aan de dag. De vele tientallen boeken en ontelbare publicaties van zijn hand beslaan ruim 8500 bladzijden.

De tijd laat mij niet toe hier een opsomming te geven van zijn werk, hiervoor heeft trouwens de heer Joris Roelants gezorgd met zijn publicatie "Omme God en Vlaenderen". Zijn publicaties getuigen ook van een grote diversiteit van kennis op gebied van lokale geschiedenis.

Ik denk aan zijn historische monografieën o.m. Haaltert, Hofstade, Impe, Denderleeuw, Lede, enz. Behalve als auteur van dorpsmonografieën ontpopte E.H. De Brouwer zich als één der eerste specialisten op het gebied van de moderne demografie, met als standaardwerk 'Het land van Aalst' om maar één te noemen. Hij leverde baanbrekend werk op gebied van Toponimie, o.a. Haaltert, Denderleeuw, e.a.

Een rijke bron voor geschiedkunde en kerkgeschiedenis is zeker het magistrale werk over godsdienst- en kerkgeschiedenis, het tweedelige werk "De Kerkelijke rechtspraak en haar evolutie in de bisdommen Antwerpen, Gent en Mechelen in 1570" verschenen in 1971.

Verder mag zeker aangestipt worden zijn belangrijk werk "Bijdrage tot de geschiedenis van het godsdienstig leven en de kerkelijke instellingen in het land van Aalst tussen 1550 en 1796".

Dat Jozef De Brouwer niet zou ontsnappen aan de waardering en erkenning van zijn kennis en werk moge blijken uit de verschillende prijzen die hem werden toegekend:

- Provinciale prijs Geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen in 1964*
- Pro-Civitateprijs van het Gemeentekrediet van België in 1968*
- De Reinaertprijs van het Verbond voor Heemkringen van Oost-Vlaanderen in 1970*
- Jubileumprijs van het verbond voor Heemkunde in 1971*
- De Frans De Potter-Jan Broeckaertprijs in 1983*

In 1984, na zijn overlijden op 7 juli, publiceerde het Land van Aalst zijn bibliografie. Daar werden maar liefst 247 bijdragen en boeken geciteerd. De verschillende onderwerpen van zijn publicaties tonen zijn veelzijdigheid aan als historicus en als heemkundige.

Hij heeft door zijn werk duidelijk aangetoond hoe belangrijk lokale geschiedenis is, ook tot vandaag.

Zoals zijn publicaties onvergankelijk zullen zijn en blijven, onuitwisbaar en behouden voor het nageslacht, moge ook zo de buste van E.H. De Brouwer, gekapt in Ierse hardsteen, onvergankelijk zijn.

Voorzitter van het verbond voor Heemkunde , Oost-Vlaanderen , de Heer Robert Ruys hield de feestrede.

Dirk Neerinckx, voorzitter Culturele Raad en Roger Coppens , burgemeester onthulden het borstbeeld.

Gaston Roelants bracht in met een ballade hulde aan zijn oom.

Dirk Neerinckx , Wilfried Jacobs beeldhouwer, Roger Coppens, Robert Ruys en Willy De Loose, voorzitter Heemkundige Kring Haaltert.

Vlagkunst Flago zorgde voor een sfeervolle omkadering.

Joris Roelants, auteur van “ omme God ende Vlaenderen” Leven en werk van Jozef De Brouwer.

Uit de memoires van een Haaltenaar

De Groene lantaarn (nu Mally Shoe) met ernaast de woning van kunstschilder Frans Coppens (nu boekhandel Scheerlinck)

'De groene lantaarn' op de Hoogstraat te Haaltert bestaat niet meer. Kompleet afgebroken. Nu is er de schoenzaak *'Mally Shoe'* gevestigd. Maar ca. de jaren 20 was dat mijn ouderlijk huis. Vader was kleermaker en moeder hielp hem daarbij. Door het talrijk wordend gezin kreeg zij de handen vol met het huishouden. Er was ook een herberg, een *'zondagsherberg'*, welke alleen geopend werd de zondag na de hoogmis. Er was gelegenheid tot bakspelen, vogelpikken, vloerbollen, kaarten...Buiten was er eveneens een bollebaan, alleen gebruikt bij mooi weer.

'Melle de boenjelès', bracht me daar ter wereld. Ze zal tegen ons moeder gezegd hebben: "*het is een schoon kindeken en 't is ne jongen*". Ik herinner mij natuurlijk niets daarvan, maar na die gezegende 26 september van het jaar Onzes Heren '23 is de vroedvrouw nog drie maal teruggekomen, en telkens waren het meisjes.

Vóór mij waren er nog Eugeen, Leontine en Paula, na mij: Maria, Clara en Agnes. Tante Tinneke, vaders' zus, woonde ook bij ons in. Bij de nieuwe geboortes werden wij telkens voor een paar dagen uitbesteed bij een of andere tante en nonkel, *'omdat moeder ziek was'*, en als wij dan thuiskwamen, was er een nieuw zusje en kregen wij *'kinjekessuiker'*.

'Melle', (n.v.d.r.: Melanie Ludovica Verstraeten, vroedvrouw en kantwerkster x Franciscus De Schutter) herinner ik mij later als een grote vrouw met streng gezicht, waardig in onze ogen. Ik denk, maar ik kan verkeerd zijn, altijd in 't zwart gekleed.

Wij waren niet het enige café op de Hoogstraat. Op een afstand van goed 300 meter waren er: *'bij Bael'*, die ook een trouwkoets had en een doodskoets met twee paarden, verder *'In de Muziekzaal'* (familie Van Impe-Iliano), *'Tijjapoes'* (*'de trapkes op'*, familie De Schrijver), *'Dosjkes'* (familie Leroy), de andere ontglippen mij. Maar wie geen enkele voorbij liep was de fanfare op ronde bij feestelijke gebeurtenissen.

'In de Muziekzaal' hadden zij hun repetities, en ons vader speelde bugel. Als ze op ronde waren sloeg vader de eerste cafés over om ze op te wachten in *'De Groene Lantaarn'*, van dan af stapte hij mee. Voor ze een café binnen stapten, speelden ze altijd een *'eireken'*. Maar bij de laatste halte was het steevast: *'Mie Katoen kom morgen noen, wij gaan een pintje drinken. Mie Katoen kom morgen wij gaan een intje doen'*. Ze speelden het zeker tien keer, voor ze binnentraden, en telkens klonk de noot op *'intje doen'* een beetje vals, precies of ze er de *'p'* niet doorkregen. En na tien maal, zou je toch wel dorst krijgen zeer! En omdat het 't laatste café was bleven zij soms héél laat. En dan gebeurde het wel dat ze in 't holste van de nacht met enkele muzikanten een *'nieuwe'* fanfare vormden en in troepjes afzakten. Schoon!!!

'Zjennens Kamiel' kwam daarover nog wat napraten, de maandag voornoen...

'k Zal niet zeggen dat vader een verwoede duivenmelker was, maar hij deed toch mee. Aan de overkant van de bollebaan stond een schuur en daarboven was het duivenkot. Hoe dikwijls

heb ik ons vader de zondagmorgen zien uitkijken tot de duiven vielen – “*Fransoo ze zijn daar*”- en we hoorden hem dan “*schuifelen*” en “*kom, kom*” roepen. Ik heb hem wel nooit horen vloe- ken zoals andere duivenmelkers dat deden als hun wittepenne of hun blauwe geschelp- te lang rondzwoeren of buiten op de til bleven zitten. Dan met de constateur naar het duiven- lokaal bij Allemant op “*de plesj*”. Ik heb zelden van grote prijzen gehoord. Jawel, één keer een reguleur die zeer schoon “*tiktakte*” en elk kwartier “*bim-bam*” deed.

Bij nonkel Toor werden de duiven de zaterdag ‘gekevierd’ en soms werden ze dezelfde namid- dag gelost aan ’t kerkhof in Kerksken, dat was om ‘*op te leren*’. Meestal werd er op Quivérain gespeeld of op Saint Quentin. Maar eigenlijk veel heeft ons vader niet gespeeld, want de zon- dagmorgen moest hij gewoonlijk de kostuums bij zijn klanten bezorgen.

’t Is in die tijd dat ik hoorde over ‘*op weduwschap spelen*’ en soortgelijke termen die men alleen in de duivensport hoort.

Ach, die ‘*Groene Lantaarne*’! Ze was het trefpunt van feesten van santé Cecilia, Sint Elooi en nog voor andere katholieke verenigingen. Dan was zelfs een weekdag zondag. Dan had de ver- eniging eerst een plechtige mis, met een preek over hun patroonheilige. Het mocht ieder jaar dezelfde preek zijn. Ze luisterden toch maar met een half oor, want hun gedachten zaten al elders. Als ze buiten de kerk kwamen, zei iedereen dat het een schone mis was en dat de preek zo goed was- “*ik hoor nog liefst van al onze pastoor preken, daar kan geen enkele pastoor van gelijk welke parochie aan*”!- en hun eerste café was ‘*bij Allemant*’, hun tweede ‘*bij Bael*’, de derde ‘*In de Muziekzaal*’ en hun vierde ‘*bij Titjapoës*’. En tegen ze bij ons arriveerden, waren ze de preek al lang vergeten, maar de pastoor was vóór hen al bij ons en iedereen zei “*proficiat, meneer Pastoor, dat was ne schone preek*” en de pastoor zette zich aan ’t hoofd van de tafel en at navenant zijn preek: goed!

Wij zelf moesten dan naar de familie. Maar voor wij vertrokken hadden wij al de goede reuk in onze neus van bloedworst, witte en rode trippen, appelmoes, rode kolen of spruiten, kar- bonaden en tussendoor de geur van rijstpap en vlaaien. Wat konden die katholieke verenigin- gen eten! Ik denk, veel beter dan de liberale en socialistische verenigingen. Maar die hielden hun feesten op een andere plaats, zonder mis en zonder preek. En dan kan het eten toch zo goed niet smaken als bij ons. Mijn gedacht...

Over eten gesproken. Thuis was het niet overvloedig, maar lekker. Vooral de soep en de saus kon ons moeder prima maken. En hutsepot! Brood haalden wij op drie plaatsen: op de Houtmarkt ‘*bij Roukes Leo*’, op d’ Achterstraat ‘*bij Zjevenissens*’ (familie Van de Weghe) en ‘*bij Zjefken den bakker*’ (familie Lauwereys) op de Hoogstraat. O ja, ik vergeet er nog één: ‘*bij Boeikes*’. ’t Was van dat goed plat brood en tegen wij thuis kwamen waren de broden al voor een stuk uitgeboord. Soms moesten wij ‘*bluskolen*’ meebrengen voor het strijkijzer. Dan gin- gen wij zeker met twee, de lege mand zwierend ondersteboven. We hebben het ook eens geprobeerd met een volle mand, maar dat laptten ze ons geen tweede maal.

’s Zondags kregen wij in de voormiddag 10 cent voor een ‘*creemke*’, na de hoogmis. ’s Namiddags nog eens een kwartje, waarmee je naar twee snoepwinkels kon gaan, kwestie van iedereen zijn boterham te laten verdienen.

In de winter bakte moeder op zondagavond tabletten van zwarte siroop met een beetje kaneel erin. Gewoonlijk schoten er enkele over voor ’s anderendaags en er stond zo’n dun streepke malse siroop op. Dat was lekker!

Rijstpap, met bruine suiker, kregen wij bij grote gelegenheden en ook wel eens op zondag- middag. En op Lichtmis wafelen of pannenkoeken. Wéélde hebben wij gekend!

Eén keer in de week ging moeder naar haar ouders in den Eekent. Meetje en Peetje. Vooral in de appelen-, peren-, kersen- en pruimentijd gingen wij graag mee. Nonkel Jef en tante Célestine woonden daar vlak naast en die hadden een serre met sappige druiven, wereldklasse!

Ik weet nog, ik was een jaar of drie, dat wij met Oudejaarsavond naar den Eekent met heel de familie gingen 'nieuwjaren'. Na het eten speelden de kinderen in de voutekamer 'Genoveva van Brabant', tot iemand kwam roepen "dat het moest gedaan zijn met dat hard roepen en schreeuwen van Siegfried en Golo, en dat het tijd was om naar huis te gaan."

Dat naar huis gaan verliep niet altijd van een leien dakje. En wat ik nu vertel, daar schaam ik me nog een beetje voor. Maar ik zeg, je bent drie, vier jaar en tandpijn om tegen de grond te gaan. Peetje zag me doodgraag en kon die miserie niet aanzien. "Hier, manneke, houd dat goed in uw mond, tegen uwen zeren tand, 't zal ermee overgaan." Hij liet mij een slok drinken van zijn witte jenever...Maar ik had veel, heel veel tandpijn en toen wij terugkeerden naar huis, lag er ijzel over heel den Eekent en d'Achterstraat. Ik hing slap lijk een vod tussen vader en moeder en gleeed zo de Achterstraat af. Maar de tandpijn was over.

Ik ben nog eens verloren gelopen ook. In de eigenste straat bij mijn grootouders. En toen ik daar aan de topmolen hulpeloos stond te snikken en iemand vroeg waar ik woonde, kwam het eruit: "in een glazen huizeken..." en daarmee wist mijn redder het onmiddellijk: de serre van nonkel Jef en tante Witteke ofte Célestine. Ik was aan de uiterste kant van de wereld verdwaald en toch was ik direct ter bestemming. Van 't verschieten moest ik onmiddellijk terug naar huis, naar 'De Groene Lantaarne'.

Onze leefruimte thuis was niet zo heel groot. Dat was de werkplaats van vader, met de Leuvense stoof die in de winter de zo gezellige warmte gaf. Dit was evengoed de keuken als onze speelruimte. Zoveel ruimte als kind heb je niet nodig, als er buiten maar voldoende speelgelegenheid is. In de tijd van de 'pejenbrandery' (familie De Meyer) zaten wij dikwijls in de grote schuur bij nonkel Toor. 't Is daar trouwens dat Frans, Marcel en Pauline met 'Mil outj de muziekzaal' circus speelden met allerlei vernuftig in elkaar gezette verrassingselementen, met als hoofdnummer het experiment met de getemde kat. Dat was trouwens ook het enige dier dat, naast de getemde kleine snoezige vuile hond van tante Mieken voor de grote attractie zorgde.

Als je mij vraagt of wij 'streng' opgevoed werden, dan zeg ik: niet streng maar gezellig. Het belet niet dat wij wel eens een draai rond de oren kregen of in de hoek moesten staan, soms geknield en met de armen omhoog. Maar dat duurde gelukkig niet lang. En als het gebeurde dat we 's middags niet wilden eten wat op tafel kwam, kregen wij dat opgewarmd 's avonds terug. En tegen dan heb je wel honger... of je kan zonder eten naar boven. Dan kwam moeder wel eens met een paar boterhammen achterna, en uiteindelijk met het zout der tranen ging het toch naar binnen.

De avonden waren meestal gezellig. Ik zie vader nog altijd in een heel dik boek lezen, ik vermoed dat het 't zelfde was dat ik later op zolder in het nieuwe huis heb ontdekt: 'De bende van Jan De Lichte', en dat ik overigens met veel spanning heb gelezen. Onze lezing beperkte zich tot 'Vlaamse filmkes' voor de groteren, ik had nog moeite met 'Zonneland'.

Maar er waren ook de gezelschapsspelen, meestal met kaarten, lotto of ganzenspel. Een paar keer mocht ook 'den bak' uit de herberg overkomen, maar vermits de zware stuivers te hard neerploften op het houten blad en er toch nog altijd een kleine lag te slapen, werd dit niet veel gespeeld.

Wij ontsnapten niet aan het feit dat wij opgroeiden in een café. In deze herberg hebben wij ook de eerste filmen gezien. Zwart-wit uiteraard. Ik denk veelal dezelfde film bij verschillende gelegenheden. Maar Charlie Chaplin vervelde nooit. Alle aanwezigen- gewoonlijk zat de gelagzaal stampvol- riepen dan 'Cinema Pathé en dan begon het serieus en er werd daverend gelachen. Elkeen gaf commentaar, dat stoorde natuurlijk niet, het was toch een stomme film.

Op mijn zesde moest ik al inspringen op de grote bollebaan als er iemand te kort was, of als vader gevulde pinten ging halen. Ik kon bollen lijk ne grote en ik kwam dikwijls heel dicht bij het *'stek'*. Alleen schieten, dat kon ik niet.

Voor de rest hadden wij niet veel uitstaans met het café of ook staminee genoemd. Wij hadden er trouwens ook geen behoefte aan. Als wij in de week op de bollebaan wilden spelen, was die helemaal voor ons. Als ik zeg 'voor ons', dan is dat niet alleen voor ons gezin, neen, gans de buurt was erbij betrokken. En er waren heel veel kinderen in onze straat. Rechtover ons woonde drukker Redant met acht snaken, 4 jongens en 4 meisjes. Allemaal felle gasten! Wij waren zo eigen aan elkaar, dat, naar het schijnt, ons vader er eens twee van de overkant te slapen had gelegd, terwijl er twee van de Redanten bij ons terecht kwamen.

Als *'trap'* bij de inkom lagen er twee molenstenen. Daar was het elke zondagavond verzamelen geblazen. De grote mensen lagen dan, moe van het werk, op een stoel tegen de gevel, te babbelen. Het kleine grut veroverde de trap en speelde kaart of zat er gewoon maar, elkaar plagend, zodat er af en toe wel iemand schreiend naar huis trok. Over 't algemeen ging het er gezellig aan toe. De grote jongens van de Redanten vertelden wel eens moppen die wij niet snaptten, ook al lachten we mee omdat wij de anderen hoorden gieren.

De zaterdagavond zaten de kleinsten, netjes gewassen en in hun tabbaard op de trap. Dan mochten wij ook wat langer opblijven en dat alléén was al een feest! In de meimaand was de trap leeg. Dan waren wij in 'den Blok' meikevers vangen. Sommigen met een netje en enkelen met een kaars. *'Moiljors'* komen op het licht af. Spreken mochten wij niet, alleen fezelen. Of wij nu veel kevers vingen of niet, 't ging feitelijk alleen om de romantiek.

De straat zelf was heel en al speelterrein. Overdag hobbelde enkel een kar voorbij, maar gemotoriseerd vervoer wam er praktisch nooit. En toen meneer Van den Bruelle, we noemden hem 'waterstraatje', waarom weet ik niet, de eerste maal met zijn bromfiets buiten kwam, was dat een heel evenement en steeg *'waterstraatje'* ontzettend hoog in onze achting. Het is wel zo dat de eerste maal dat hij reed, hij niet kon stoppen en verder moest tot de benzinetank leeg was...vertelde men toch.

Naast de straat hadden wijzelf, achter de bollebaan, nog een grote *'lochting'*. Eigenlijk was dat geen speeldomein, maar als de stekelbessen nog groen waren lieten we ze niet de tijd om te rijpen. Ook de kersen moesten eraan geloven. Bij de verbuur was het ook zo en daar was er nog een boomgaard op de koop toe. De appelen en de peren en later de noten werden door alle bengels van heel de straat verdeeld. Dan was het wel speelterrein. Daar waren ook een paar stallen met zacht en goedgeurend hooi. Bij de Redanten hielden ze ook konijnen en enkele schapen.

Sidonie was onze dichtste buur. Eigenlijk bewoonde ze een afgeschermd gedeelte van ons huis. Een keukentje, een woonplaats en één kamer boven. De zaterdag mochten wij het keukentje helpen dweilen. 't Was een vloer van rode bakstenen tegels. De Leuvense kachel reinigde ze zelf, blinkend koper en glanzend zwart. Als alles droog was strooide ze er wit zand rondom heen in schone kringelende motieven, die wij van op afstand mochten bekijken. 's Winters kregen wij soms een verrimpelde appel of enkele noten. Sidonie was eigenlijk *'een heks'* en ik droomde dikwijls dat ze op de brandstapel stond omgeven door de vlammen. Maar ikzelf heb nooit één tak brandhout aangebracht. Ze zou zich wel eens kunnen wreken. Ik droomde vooral na die avonden dat wij op de dunne scheidingsmuur tussen haar en onze kamer hoorden bonken omdat wij teveel lawaai maakten naar haar goesting. Wij sliepen wel met drie of vier op één kamer en je kan toch niet onmiddellijk de slaap vatten. Als wij dan met oorkussens wierpen en dat ging gepaard met luide kreten, kwam onvermijdelijk het *'gebonk'* van Sidonie. Voldoende om het *'heksenbeeld'* in stand te houden. Achteraf gezien denk ik, dat ze dat niet was. Brave Sidonie...

Mijn allereerste herinneringen gaan terug naar de eerste schooldag in de kleuterklas, bij zuster Scolastica. 't Was een heel klein nonneke. De eerste schooldag was voor ieder kind dat door moeder tot aan de schoolpoort gebracht werd een onmetelijk verdriet. Zuster Scolastica had er iets op gevonden: diegenen die weenden mochten op de zelfgemaakte harmonica spelen. Ik weende niet en mocht dus niet spelen. Gevolg: tranen in overvloed, mocht wel spelen en het tranendal stopte.

Na zuster Scolastica gingen wij bij zuster Florinne, dan bij zuster Gudula en nadien bij jufvrouw Martha, een bloedeigen nicht, dochter van nonkel Prosper. Zuster Berchmans deed de hoogste klassen, meen ik mij nog te herinneren. Maar dan was de tijd gekomen om naar de jongensschool te gaan op d' Hoogstraat, vlak bij ons huis.

Paul werd geboren te Haaltert op 26-9-1923 en is overleden in Oudenaarde op 21-3-2009. Hij studeerde bij de Paters Redemptoristen te Sint-Truiden en werd priester gewijd op 15-9-1949 in Leuven. Zijn eremis droeg hij op in onze parochiekerk op 25-9-1949. Hij was tot 1953 leraar in het College te Essen en werkte vervolgens als predikant in Sint-Truiden. Later werd hij onderdirecteur te Essen en rector te Antwerpen en Gent.

Maar voor het zover was, beleefden wij nog dramatische uren in *'De Groene Lantaarne'*. Dat heb ik maar veel later geweten. Ons vader had een perceel bouwgrond gekocht wat verder op in dezelfde straat. Het was begin van de jaren 30, het begin van een jarenlange crisis. Het fijne weet ik er niet van, maar een feit is dat de bouwmaatschappij waarmee vader handelde over kop ging en dat hij tweemaal de koopsom betaalde. Ik weet in elk geval dat in die tijd toen de muren boven de grond rezen, nonkel Valerie, nonkel Tuur en nog anderen, ook in de week na hun werk een pint kwamen drinken. Van één kwamen er meerdere en ik geloof dat ik toen voor de eerste maal kennis maakte met *'zaterdag'*. Vader niet, die zat erbij met rimpels in het gezicht. Dat was hun manier om onze *'bouwzorgen'* te delen. En moeder heeft verschillende malen haar broers aangemaand om er eindelijk *'om Goesjuil'* mee te stoppen en naar huis te gaan. E,n pasop! Niet op uwe velo rijden hé. Ze probeerden wel op de fiets te geraken, maar vonden het toch wijselijk eraast te strompelen. Misschien zaten zij ook in het schuitje van de crisis...

Eén detail nog vanuit *'De Groene Lantaarne'*. Op een vroege morgen, of was het nog nacht, hoorden wij vader op zijn bugel spelen: *'kom ne keer buiten, kom ne keer buiten...'* Wij ook snelden naar beneden en zagen het schouwspel. Schuins tegenover ons stond het achterhuis van Van Ghijsegem in brand. Alle mensen uit de buurt stonden op straat en sommigen hielpen met blussen en zorgden ervoor dat het woonhuis gespaard bleef. En sedertdien, als ik ergens een taptoe hoor blazen, hoor ik weer de klank van vaders bugel en zie ik de zwart geblakerde muren van de verfwinkel.

Toch schiet er mij nog iets te binnen dat ik moet vermelden. Onze rechtse buur was Mijnheer Frans Coppens en Madam Clara Lauwereys. Frans Coppens kon schoon schilderen en later zijn er nog tentoonstellingen geweest van hem. Het echtpaar had geen kinderen en ze waren goedaardig jaloers op ons gezin met zoveel kinderen. 't Was van rijk volk, familie zelfs denk ik van meneer de burgemeester Lauwereys. We mochten af en toe eens in hun hof spelen. Maar alles was er zo deftig ordelijk, dat wij eigenlijk niet durfden ademen. 't Is hier dat de eerste foto's genomen werden van ons gezin. Madam Clara had het vooral voor mijn zus Clara.

Kinderen hebben gelukkig niet de zorgen welke de ouders hadden. Aan mijn kinderjaren heb ik alleen maar gelukkige herinneringen. *'Driewielveloke'*, vliegers maken die niet opgingen, marbelspel en *'coureurs bijhouden'* en *"Peir, wanneer gaan wij nog eens pollen, de pollebaan ligt just droog"*.

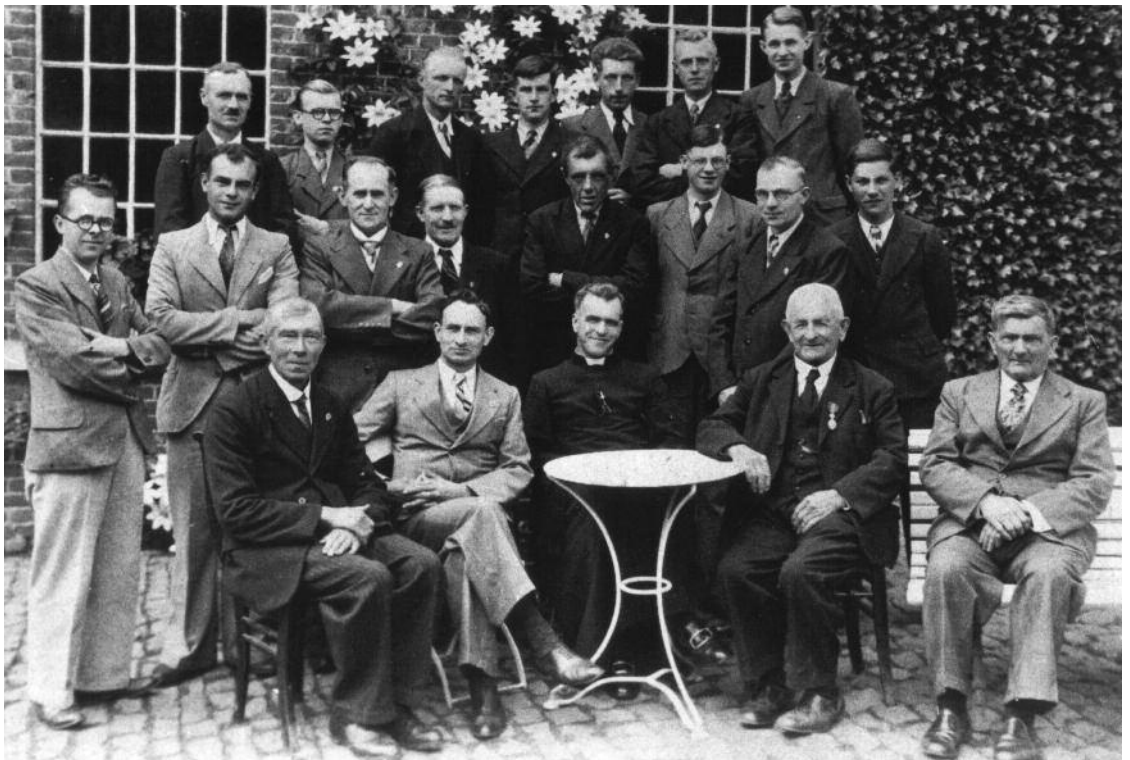
Kan je geloven dat ik alleen daarvoor nog eens zou willen herbeginnen? Daar, in *'De Groene Lantaarne'*.

Paul De Meyer

Herinneringen Denderhoutem 1941

Zoals in de meeste Vlaamse parochies werd omstreeks 1940 ook in Denderhoutem een H.Hartbond opgericht. Het was in feite een opvolging van de in 1854 opgerichte 'Xaverianenbond'. Vooral Ghislain De Graeve, Bernard Vocaet en Achiel Eeman waren de voortrekkers (1).

Elke maand woonden zij de eucharistieviering bij, biecht en communie inclusief, en lieten bij die gelegenheid hun aanwezigheidskaart afstempelen. Regelmatig werden zij aangemoedigd ten huize door 'de ijveraars'. In de bloeiperiode waren enkele honderden lid van de H.Hartbond onder de geestelijke leiding van E.H. L.Uyttersprot.

Bestuur H.Hartbond in 1941

Zittend: Alfons Van den Berghe, Daal; Ghislain De Graeve, Iddergemse steenweg; E.H. Uyttersprot; Frans De Schrijver en Benoit Coppens, Dries.

Midden: Kamiel De Schepper, Dorp; Marcel Coppens, Teerlingstraat; Bernard Vocaet, Vossel; August Deleu, Stichelen; Achiel Eeman, Borreken; Achiel Huylebroek, Borreken; Albert Perdaens en Herman Van Rossen, Poel.

Achteraan: Emile Goubert, Terlinden; Jozef Van Herreweghen, Molenstraat; Placide Van Damme, Dries; Hubert Eeman, Lebeke; Jozef D'Hondt, Lebeke; Jozef Van Heghe, Teerlingstraat en Gerard Van Rossen, Dorp.

1- Huylebroek E., *Denderhoutem door de eeuwen heen*, blz. 258 e.v.

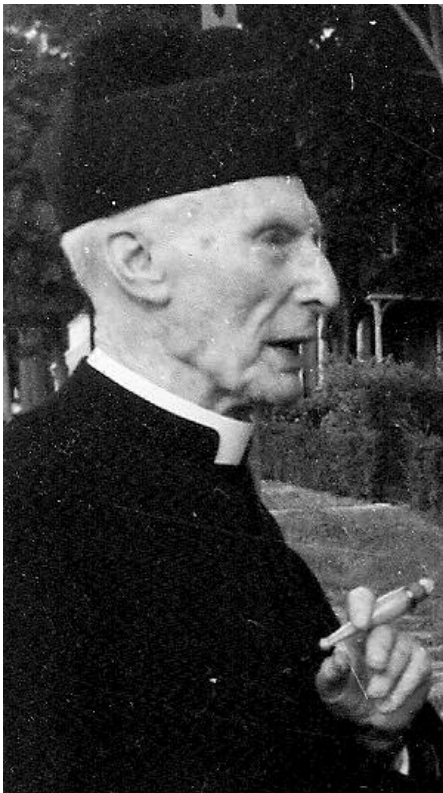
2- Foto: verzameling Bert Schandevijl

Aandenken (1) aan pastoor Camiel Michiels

De pastoor zonder aandenken (2)

De eerste dode die ik gezien heb was pastoor Arents. Het was oktober 1940. De tweede wereldoorlog was pas begonnen. Ik zat in het eerste leerjaar in de kloosterschool in de Beekstraat. Alle leerlingen, geëscorteerd door een schare nonnen, gingen de overleden pastoor begroeten. Wij vroegen ons af waarom wij van bij het betreden van de voortuin zeer stil moesten zijn. De stokoude man (voor volwassenen was hij slechts 66 jaar) lag opgebaard in het wachtkamertje, rechts in de pastorie, gekleed in de mooiste misgewaden. Het was daar donker, muf, akelig. Bij de parochianen was er droefheid.

Een paar weken later was er goed nieuws : de nieuwe pastoor kwam iedere klas een bezoekje brengen.

CAMIEL MICHIELS

Geboren in Woubrechtegem op 31 maart 1881.

Hij was de zesde in de rij van 9 kinderen : 6 jongens van wie er drie priester werden en 3 meisjes. Vader was landbouwer en 60 jaar burgemeester van Woubrechtegem . Hij werd 92 jaar.

Moeder Maria Ceuterinck werd 90 jaar.

Twee tantes, een aan vaders zijde en een aan moeders zijde werden beiden 103 jaar.

Priester gewijd op 6 juni 1904.

Gaf les in Ninove tot zijn aanstelling als onderpastoor te Hofstade in 1915.

Werd pastoor in Appels,Opstal en Vinkt .

Ontsnapte in 1940 als bij wonder aan het bloedbad in Vinkt.

Aanstelling als pastoor te Kerksken op 15 oktober 1940.

Zijn laatste levensjaren bracht hij door in een rustoord te Belsele.

Op 31 maart 1981 bereikte de priester de kaap van de honderd.

Overleden te Belsele op 28 november 1981.

Begraven te Kerksken op 4 december 1981.

Het was een rijzige, fiere verschijning, een aristocraat. Tegen juffrouw Maria was hij wel vriendelijk, maar ons bekeek hij uit de hoogte: streng. Zijn blik was doordringend; hij had een adelaarsneus. Geleidelijk aan kregen wij meer vertrouwen. Hij bezocht ons klasje regelmatig, toetste onze godsdienstige kennis en bereidde ons voor op onze eerst communie.

Het was oorlog. Van gevechten en bommen bleef ons dorp gespaard, maar er was onrust, angst en armoede. Door veelvuldige contacten met zijn parochianen was de pastoor op de hoogte van hun materiële noden. Hij betaalde de bakker en de slager om af en toe wat voedsel te bezorgen aan behoeftigen; hij liet kledij of beddenlakens of steenkolen afgeven waar de nood groot was.

VINKT

Tijdens de eerste dagen van de tweede wereldoorlog stonden in de straten van Vinkt de Ardense Jagers en de Duitsers tegenover elkaar .De Duitsers dachten dat ze ook door burgers beschoten waren en als vergelding werden 80 mensen gefusilleerd. Onder hen de onderpastoor, de koster en een neef van Michiels.

Hoe de pastoor aan die represaille ontsnapte is nooit duidelijk geweest. Daarover wou hij met niemand praten. Pas toen hij 99 jaar was vertelde hij aan een journalist : “Ik was aan het brevieren in de tuin van de pastorie en kon mij nog net op tijd verstoppen op zolder, opgerold in een oud tapijt. Ik was gevangen in eigen huis: de Duitsers hadden van de pastorie hun hoofdkwartier gemaakt. Na twee dagen ontdekten ze me. Ze lieten me gaan. Ik ging bij mijn familie “.

Meer informatie over het drama in Vinkt op de prachtige website : www.vinkt.be/pages/mei.

Pastoor Michiels (stoere mannen noemden hem Kamiel) was het onderwerp van veel gesprekken en iedereen had over hem zijn mening en commentaar. Unaniem werd hij gerespecteerd .

Ik was wel eens luistervinkje en hoorde “ grote mensen” geheimzinnig en achterdochtig spreken over de overplaatsing van de pastoor van Vinkt naar Kerksken. Er waren bij het begin van de oorlog in Vinkt gruwelijke dingen gebeurd. Welke rol had de pastoor daarin gespeeld of niet gespeeld? Was hij nog langer gewenst in Vinkt?

Niet alleen tijdens de oorlog maar ook nog vele jaren nadien zat de kerk stampvol. Drie missen per zondag waren nauwelijks voldoende om iedereen een plaatsje te geven in de kerk. De pastoor en de onderpastoor predikten om de twee weken. In die tijd, halverwege de twintigste eeuw, waren er in ons dorp nog heel wat ongeletterden en zelfs analfabeten. Behalve een krakende radio was er weinig informatie: een zeldzaam tijdschrift, een te dure krant, nog geen TV. Voor velen was de zondagspreek de enige leerschool, iedereen werd er zeker door beïnvloed .

De preken van pastoor Michiels waren monumenten. Hij begon en eindigde zijn sermoen graag met een Latijnse spreuk die hij altijd welwillend vertaalde. Hij was zeer welsprekend en had geen spiekbriefje nodig, laat staan een tekst. Hij sprak ook over actuele en plaatselijke problemen en kon het niet laten om op een weinig verbloemende manier op zere tenen te trappen.

De kern van zijn preek over het heilig oliesel was: wacht niet te lang om de zieke te laten berechten, volg de raad van een gewetensvol geneesheer, een gewetensvol geneesheer! Hij noemde geen naam maar iedereen wist welke doctor volgens de pastoor geen christelijk geweten had.

Wat ook jaarlijks terugkwam was de preek over het onderwijs. Alleen het christelijk onderwijs was goed en het was “ betreurenswaardig “ dat een vooraanstaande uit onze parochie het slechte voorbeeld gaf door zijn kinderen toe te vertrouwen aan de “ goddeloze “ scholen. Die vooraanstaande zat in de kerk; hij bleef zijn kinderen naar het officieel onderwijs sturen maar bleef toch trouwe kerkbezoeker en had een voorbeeldig christelijk gezin.

Toen in de omgeving van de kerk een stemmig café werd geopend vond de pastoor dat te midden: het was er te donker. De familie nam het niet en verzuimde sindsdien de mis.

Meerdere keren per jaar had hij het over “ de zondige kinderbeperving “. Vroeger was het parool :” Zo veel mogelijk kinderen en zo weinig mogelijk zonde “. En hij bulderde van op de kansel : “ Nu zijn er die dat omkeren !”

“ Het Laatste Nieuws” was een “zogezegd” neutrale krant. Neutraal bestaat niet. De Grote Meester heeft gezegd : “Wie niet voor Mij is, is tegen Mij !”

De jaarlijkse preek over de omhaling ten voordele van de missie overtrof alle andere. Het duurde een half uur vooraleer alle heidenen in Kerksken voorbij marcheerden, de ellende in de missielanden beschreven werd, de heldhaftigheid van de missionarissen geroemd en de luxe en verspilling bij ons aan de kaak werden gesteld.Twee weken later declameerde hij het resultaat: ieder jaar fantastische bedragen.Toch kan hij het niet laten de kleine giften te

bekritisieren. Hij heeft nooit geweten dat schalkaards tien muntjes van één frank in de schaal hadden gelegd.

Wij leerden ook een woordje Latijn: pastoor kwam van pastor en betekende: herder. Hij was de goede herder, bezorgd om het verloren gelopen schaap. Iemand die niet naar de mis ging werd daarover aangesproken. Er was één koppel in Kerksken dat samen leefde zonder gehuwd te zijn. Pastoor Michiels heeft ze in alle discretie gehuwd, zeer vroeg in de morgen voor de eerste mis. Zijn leer was eenvoudig: er waren geboden en verboden; geen twijfels, geen halfslachtigheid. En iedere kerkganger was ervan overtuigd dat de pastoor consequent was; hij geloofde wat hij zegde en hij leefde er naar.

Pastoor Michiels was ook pertinent in het straatbeeld aanwezig. Toen het dorp nog rustig was las hij zijn brevier, wandelend langs de straat. Omdat de pastoor altijd de soutane droeg reed hij op een damesfiets. Hij heeft ook nog op een motorfiets gereden. Hij moet zowat 80 jaar oud geweest zijn toen hij van de bisschop de toelating kreeg om een auto te kopen; een Volkswagen kever. Een paar rijlessen van de garagist en de weg op ! Rijexamens bestonden nog niet. Hij was een gevaar op de weg maar hij reed altijd heel traag en het verkeer was nog niet zo druk als nu.

Bij begrafenissen kwam de geestelijkheid (pastoor, onderpastoor, E.H.Schoupe, de koster) de lijkstoet tegen tot de kapel op de Driehoek .Op ieder uur van de dag, in alle weersomstandigheden, kon op de straat het belletje rinkelen. De mensen gingen naar buiten en knielden. De misdienaar in zijn rood kleed, in de pas gevolgd door de pastoor in witte albe, de heilige olie en de hostie zorgvuldig omklemmend.

Twee maal per jaar ging de processie uit. Achteraan de pastoor, waardig onder de draaghemel, omringd door de flambeewdragers en voorafgegaan door meisjes die bloemen strooiden.

Als voorbereiding op het vormsel en de plechtige communie moesten wij twee jaar naar de lering (nu : de catechese). Het eerste jaar werd gegeven door de onderpastoor en wij volgden moeiteloos. Maar in het tweede jaar was de pastoor veeleisend: de jongens moesten alleen de antwoorden op de catechismus kennen maar de meisjes moesten vraag en antwoord kennen. De lering ging door na de dagelijkse mis en de pastoor gaf zo lang les dat wij regelmatig te laat op de school waren. Geen leerkracht die durfde reageren.

De ondertrouw was volgens sommigen een echte marteling. De kandidaat trouwers werden – zowel samen als afzonderlijk – aan een godsdienstig examen onderworpen. Op een afgesproken dag en uur belde ik samen met mijn verloofde aan de pastoriepoort. Huishoudster Camilla leidde ons naar de wachtkamer (ik herinnerde mij de dode pastoor Arents). Wij moesten wel even wachten. Aan de muur hing een grote groepsfoto van de vele mannen die samen met onze pastoor priester werden gewijd. Het was een gemoedelijk gesprek, wij dronken een glas wijn en hij rookte een dikke sigaar. Het was avond. Overdag rookte hij de pijp.

Toen hij na een kwarteeuw pastoor in Kerksken besloot om op rust te gaan vonden sommigen dat ze het met hem wel gehad hadden. Anderen vonden het jammer dat hij wegging. Op de afscheidsviering in het Sint Martinusheem zegden heel wat sprekers: "Vaarwel en tot ziens" "Maar de pastoor antwoordde, wijs, realistisch, zelfs wat gevoelloos: "Ik zal mij hier niet meer komen bemoeien en wie mij nog wil zien moet maar naar Belsele komen ".

Ik ben hem nog eens gaan bezoeken. Hij was toen 97 jaar. Behalve dat hij hardhorig was geworden leek hij mij een gezonde man, met kaarsrechte rug en scherpe blik. Misschien omdat hij wat magerder was geworden had ik de indruk dat hij niet gekrompen was. Hij droeg een smetteloze soutane met brede satijnen lendenband, grote strik op de rug, gelakte mocassins en de onafscheidelijke bonnet op het hoofd. Met hem praten over vroeger en nu was geen probleem.

8 augustus 1976. KAV Kerksken op bezoek bij oud-proost Camiel Michiels, op het bisschoppelijk kasteel te Belsele

Gehurkt: v.l.n.r.: Lena De Waele, Maria Temmerman, Maria Reynaert, Mariette De Schrijver, H el ne Janssens, Emma De Ryck, Lena Janssens, Hermine De Paepe.

Staaude: v.l.n.r.: Maria Coppens, Malvina D'Hoier, Simonne De Leeneer, Ivonne Schouppe, Anna Vijverman, Maria Guns, Madeleine Van Der Biest, Pastoor De Henau, Pastoor Michiels, Paula Van Opdenbosch, Maria De Pauw, Germaine Vijverman, Rachel Heyman, Ida Gees, Martha Roelandt, Lisette De Rijck, Adrienne Heyman.

Het was rond die tijd dat de KAV van Kerksken hem ging bezoeken. Paula Vanopdenbosch had vier gebakjes meegenomen voor hem en voor de zusters die hem verzorgden. Maar de KAV werd verwacht op de koffie en de tafel stond gedekt met een massa taartjes .

Zijn honderdjarig jubileum werd gevierd in Belsele: een stoet met ruiters, vlaggen en fanfare. Enkele maanden later is hij in het rusthuis overleden.

De priesterlijke uitvaartliturgie had plaats in zijn oude, vertrouwde kerk van Kerksken. Het was op een vrijdag. Ik kon niet naar de dienst. De opkomst was niet massaal. Het stoffelijk overschot werd bijgezet in de priestergrafkelder te midden op het kerkhof van Kerksken. Zijn twee opvolgers De Keukelaar en De Henau waren hem reeds in dat graf voorafgegaan. De namen van deze twee pastoors en ook die van pastoor Van Hoeymissen vinden wij daar op een gedenkplaat. Maar van pastoor Camiel Michiels die in moeilijke tijden een kwarteeuw lang pastoor is geweest, geen spoor !

Noch familie, noch parochianen, noch geestelijkheid, noch bisdom vonden en vinden een aandenken nodig.

Hij heeft er zelf voor gezorgd dat zijn naam nog vermeld staat : hij schonk het prachtige glas-raam van de heilige Jozef boven "het klein deurken" in de kerk.

(1) aandenken : het voortleven in de gedachten van anderen

(2) aandenken : voorwerp waardoor men aan iemand blijft denken

Robert Welleman

De Radar te Haaltert

Iedere dag wordt in Haaltert nog door vele inwoners de naam 'de Radar' gebruikt, iedere keer nog maar als iemand probeert uit te leggen waar een straat in die buurt zich bevindt. De naam is als een extra woord in ons lokale woordenboek. De Radar is ons collectief bezit.

Kleine mast van 25 meter hoogte met administratief gebouw

De twee masten, reeds aanwezig als een referentiepunt in het landschap sinds 1958, zijn een zeer vertrouwd gezicht in Haaltert. In tegenstelling tot het protest van het plaatsen van nieuwe masten voor het GSM netwerk en windmolens, zou pas hier het weghalen van deze masten tot protesten leiden. Vroeger werden er zelfs nog schooluitstapjes georganiseerd naar de Radar, in de tijd dat onze mobiliteit nog niet zo een vaart had genomen. De Radar is zeker een zeer mooi voorbeeld van ons industrieel erfgoed. Het is uniek, gebruikt voor lange tijd voor semafoon en voor Interpol als enige infrastructuur voor gans België. Nu onze gemeenten steeds opnieuw op zoek gaan om manieren te vinden, bv toeristische, om hun eigen gemeente op de kaart te zetten, is de Radar bij uitstek een mooie gelegenheid om dat te doen.

In de eerste plaats werd deze site gebruikt voor de installatie van een radar voor de burgerluchtvaart. Later werd de site ondermeer gebruikt voor de semafoondienst, door Interpol, door de VRT voor de jaarlijkse Ronde van Vlaanderen en nu nog enkel door twee GSM providers ten behoeve van hun GSM netwerk.

Door de toenemende burgerluchtvaart in de jaren vijftig ontstond de noodzaak om de aanvliegroutes van de steeds toenemende massa vliegtuigen, vanuit Zaventem te controleren. Daarom werd het hoogste punt, meer dan 70 meter, tussen Kerksken en Denderhoutem uitgekozen om een radar te plaatsen. De ingang van deze site ligt op het grondgebied van Kerksken, het overgrote

deel met alle infrastructuur ligt op het grondgebied van Denderhoutem. Er werd door de Regie Der Luchtwegen een logboek opgemaakt om door de Franse firma CSF (Société Française Radioélectrique) met de laatste beschikbare technologie, een radar te laten bouwen. De kleine mast van 25 meter hoog had een radar met een rondraaiende antenne, die de positie van de aankomende vliegtuigen kon bepalen. De grote mast van 60 meter had een straalverbinding met Zaventem om uiteindelijk de posities van de vliegtuigen, daar op een scherm, weer te geven. De weergave gebeurde op gewone TV-schermen, wat nieuw was voor die tijd. De reikwijdte van de radar bedroeg tussen de 100 en 200 km, het scheidingsvermogen tussen twee vliegtuigen bedroeg 500 meter op een bereik van 100 km en het scheidingsvermogen in de hoogte

bedroeg ook 500 meter. Voor de Expo van 1958 te Brussel werd besloten om een demonstratie op te zetten. Daarom werd naast het paleis 7 van de Expo 58 tijdelijk een antenne geplaatst

Grote mast van 60 meter hoogte

zodat de vele bezoekers deze nieuwe technologie daar konden bewonderen. Gelukkig waren de bezoekers van Exo 58 niet op de hoogte van de onnauwkeurigheden met de Radar. De leverancier sleepte naderhand de RLW voor de rechtbank en de Regie haalde bakzeil. Volgens de rechtbank was het opgestelde lastenboek te zwaar voor de stand van de techniek.

In de jaren zestig werd de Radar ook gebruikt voor een semafoondienst, voor gans België. Semafoonie is een draadloze telecommunicatiedienst waarmee korte numerieke of alfanumerieke berichten kunnen worden doorgestuurd. SMS avant la lettre, zeg maar. De boodschap werd verzonden via een vast telefoontoestel, het semafoontoestel kon enkel ontvangen en niet zenden. De ontvangsttoestellen waren zo groot als een stevig boek. Op de semafoonontvanger waren er vijf gekleurde lampjes aan de voorkant van het toestel, waarmee vooraf afgesproken codes konden worden ontvangen. Belgacom startte met een semafoondienst in 1966, en in 1989 werd een nieuw semafoonnet van de tweede generatie in gebruik genomen. Met die tweede generatie werden de ontvangers ongeveer zo groot als een luciferdoosje, en men sprak van een "bieper". Meestal werd via semafoon het telefoonnummer van de afzender van de boodschap doorgegeven, zodat je die dan via een vast toestel kon opbellen.

Ook werd de Radarsite vele jaren gebruikt door Interpol. Hier werd een radiozender geplaatst als onderdeel van een internationaal radionetwerk. Interpol is de grootste politieorganisatie in de wereld met 197 deelnemende landen. Het is gesticht in 1923 met de bedoeling om grensoverschrijdende samenwerking te verlenen aan allerlei instellingen ter bestrijding van de internationale criminaliteit.

Ter gelegenheid van de Ronde van Vlaanderen werd gedurende jaren de Radar door de VRT gebruikt als een tussenstation voor de TV-signalen van deze sportgebeurtenis van het jaar. De videosignalen komende van de verschillende volgmotoren werden doorgeseind naar een helikopter die de signalen doorgaf aan deze tijdelijke installatie, waarvoor op de hoogste mast tijdelijk verschillende antennes waren geïnstalleerd. Van hieruit ging het richting een antenne naast de mobiele regiewagen, in de buurt van de aankomstlijn te Meerbeke. Veder ging het naar de TV toren in Sint-Pietersleeuw gevolgd door deze van VRT gebouw in Brussel.

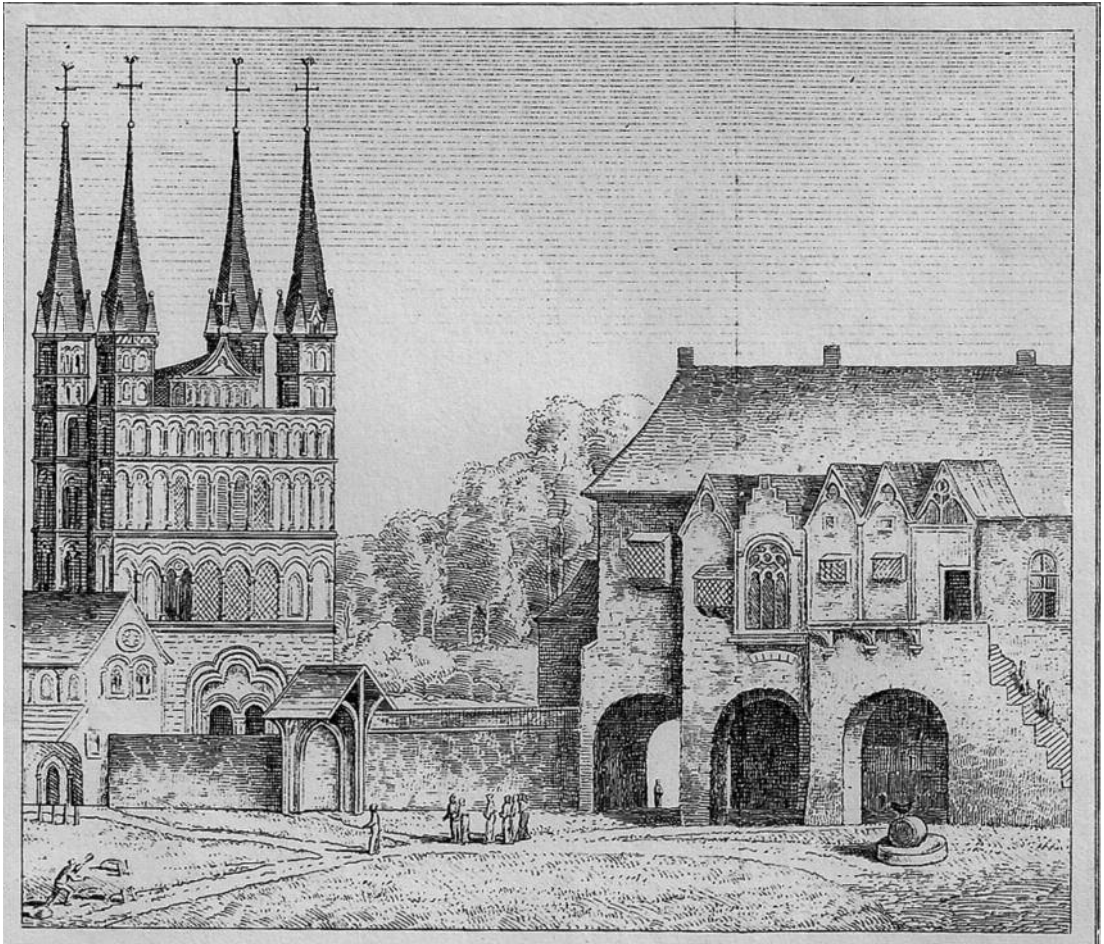
Vandaag wordt de grote mast gebruikt door twee GSM providers, Mobistar en Proximus, ten behoeve van hun GSM netwerk.

Guido Van Rossen

Voor meer info zie 'windenergie' op www.guidohome.com

Eigendommen van de Abdij van Anchin in Heldergerm

Op het einde van de 11e eeuw besloten twee ridders, Walter en Zeger, in armoede te gaan leven op de plaats waar enkele eeuwen geleden de Heilige Gordianus als kluizenaar had geleefd. Deze plek heette Anchin en lag in de moerassen van de Scarpe in de omgeving van

Abdij van Anchin

Douai (Fr.). Zij genoten de volledige steun van bisschop Gerardus van Kamerijk, afkomstig uit de streek van Aalst. Gerardus stichtte een kloosterorde en legde, dank zij de vele giften, de basis voor wat één van de belangrijkste benedictijnenabdijen van (groot) Vlaanderen zou worden. Eén van de monniken, Heribandus, schonk zijn eigendom, gesitueerd in onze regio, aan de abdij van Anchin. Het waren twee belangrijke hoeven, één in Aaigem van 53 bunder en één in Heldergerm van 32 bunder met de daarbij horende gronden in de omliggende dorpen. (1)

Het leenboek met bijhorende kaarten uit 1623 geeft ons een beeld over de bezittingen van de abdij te Heldergerm die 114 dagwant, 2 roeden en 2 voeten (ca. 32 ha) bezat. De gronden lagen vooral langs de grens met Woubrechtgem en bij het Droogveld in de wijk Oom. (2)

Volgens het landboek van Heldergerm uit 1656 en aangepast in 1706 werd de hoeve in dat jaar bewoond door Jan Van Audenhove en zijn echtgenote Antonia Schouppe. Na hen kwam de familie Buyse als pachters op het goed.

Een bunder (Lat. *bonnarium*; Fr. *bonnier*) of bonder is een oude eenheid van grondoppervlakte.

De omvang van een bunder verschilt van streek tot streek, afhankelijk van de grootte van de plaatselijke lineaire meetstandaard de voet of de roede: doorgaans 400, soms 450 vierkante roede. In Brabant bevat een bunder in de regel 400 (vierkante) roeden. Een kwart bunder (100 roeden) heette daar een dagwand, elders een hont.

Voor de roede als lengtemaat bestaan er talrijke maatstelsels, variërend tussen de 12 tot 21 voet (die op zijn beurt van plaats tot plaats verschilt). De oppervlakte van een bunder zal navenant dan ook verschillen.

In België werd bij de omschakeling naar het metrieke stelsel tijdens de Franse bezetting (1796-1815) naar een precieze omrekening van de oude landmaten naar metrieke maten gestreefd. Het overnemen van de oude namen zoals in Nederland (1 bunder = 1 hectare) heeft er nooit ingang gevonden.

Regelmatig werd het pachthof, 'Ingelboutsvelde' genaamd, bezocht door de paters die de infrastructuur nakaken en beslisten welke herstellingen dienden uitgevoerd.

Dat de paters de zaak ernstig namen, bewijst een verslag, opgemaakt op 4 november 1778. Dit verslag geeft ons ook een beeld van de grootte van het hof. De hoeve werd toen bewoond door landbouwer en burgemeester Gillis Buyse en zijn eega Joanna Petronella Rollier.

De ingang van de boerderij ligt vooraan. Daar is een grote versterkte deur, waar twee vensteropeningen zijn, omgeven door planken en een klein cavalièredeurtje ernaast. Het geheel is met stro bedekt.

Daarachter ligt een binnenkoer, omgeven door hoge gebouwen die bestaan uit een gelijkvloerse verdieping met een zolder boven die gedekt is met stro en waar twee goten aan zijn. Achteraan de koer is er een schuur die de gehele breedte van de koer beslaat en waarachter de stallen liggen en het woonhuis.

Aan de boerderij moeten de volgende herstellingen uitgevoerd worden:

Aan de vensteropening rechts van de ingang deur, een houten steunplaat aanbrengen van 8 voet lang en 4 duim dik. Een nieuwe steunboog plaatsen van 10 voet lang en 6 vierkante duim, om de paal te ondersteunen waarop één van de vensteropeningen naast de deur gemaakt is.

De linkerkant van de strooien bedekking herstellen, 13 voet lang en 7 voet hoog en een deel ervan dat boven de koer uitsteekt, 2 op 10 voet, met inbegrip van de bakstenen muurvoeting.

De hoekpilaster moet opnieuw in lood gevat worden en de muur in het verlengde ervan moet heropgebouwd worden, 2 voet hoog, met inbegrip van de funderingen op een dikte van anderhalve baksteen.

De rechterkant van de strooien bedekking herstellen, op een lengte van 13 voet op de vooraf genoemde hoogte van 7 voet, funderingen inbegrepen.

In de schaapstal, rechts van de versterkte deur moeten er over een lengte van 36 voet op 9 voet hoog latten aangebracht worden op de planken, om te bedekken met aarde.

In de varkensstallen, rechts bij de andere versterkte uitgangspoort die op het noorden uitgeeft, moet een steunplaat aangebracht worden van 8 voet lang en 4 à 6 duim hoog. Rechts en links van de varkensstal moeten 2 palen komen van el één voet lang en 8 vierkante duimen. Een deel van het dak moet gerepareerd worden in 4 voet, 9 duim hoog op 2 voet en 6 duim breed.

Ook de twee delen van de tweede versterkte poort moeten hersteld worden in stro, ieder deel 15 voet lang en 6 voet hoog. De bakstenen onderkant van die strooien bekleding, over dezelfde lengte en één voet hoog, moet ook hersteld worden. De poort moet vernieuwd worden in wit hout, op een breedte van 11 voet en een hoogte van 8 voet.

Bij de schaapsstallen, rechts van de binnenkoer, zagen wij dat het nodig was de muren en de rechter en linker steunplaten te herstellen. De muur die op de koer uitgeeft, moet vernieuwd worden op 1,5 voet hoog en met een dikte van anderhalve baksteen. De muur die naar het erf geeft, moet hernieuwd worden over een hoogte van 2 voet. Aan iedere kant moeten steunplaten van 56 voet lang, 7 palen van 9 voet hoog en 6 vierkante duim worden geplaatst. Verder moeten er 2 schoorbalken van elk 16 voet aangebracht worden, die verbonden worden door twee horizontale balken van elk 8 voet en dezelfde dikte.

De deur van de laatste schaapstal moet vernieuwd worden, 5,25 voet hoog op 2 voet en 10 duim breed. De strooien dakbedekking van de schaapstal aan de kant aan het erf moet opnieuw gelegd worden, 56 voet lang en 18 voet hoog.

Aan de deur van de schuur moet een houten steunbalk aangebracht worden van 12 voet lang en 6 à 8 duim dik. Aan de linker- en rechterzijde van die schuur moeten een 12-tal planken vervangen worden, elk in wit hout van 3,25 voet lang.

In het rechterdeel tussen de twee gebouwen moet een steunbalk geplaatst worden van 22 voet lang en 5 à 6 duim dik. Daar dwars op moeten twee andere balken komen die de overspanning van de eerste moeten ondersteunen. Die delen zullen kunnen teruggewonnen worden uit de huidige steunbalk die kapot is

In de tweede schuur moet aan één van de vensteropeningen een deel planken aangebracht worden van 3 voet hoog op 18 duim lang. Daarboven moet een andere plank komen van 4,5 voet op één voet breed.

In het gebinte zijn drie balken in wit hout nodig, van 30 voet lang en 4 vierkante duim. De met stro bedekte muur van de schuur moet hernieuwd worden, het gedeelte dat aan de vloer ligt, op een lengte van 56 voet en een hoogte van 5,5 voet. Een steunplaat van 18 voet lang en 4 à 6 duim is nodig. Daaronder moet het metselwerk hersteld worden over een lengte van 36 voet en op een hoogte van 2 voet.

Voor de achtermuur van de schuur, die uitgeeft op het erf, zijn er 6 planken nodig van elk 5 voet. In de stal die uitgeeft op de voorgevel en aan de kant van de schaapsstallen, moet een deel van de strooien bekleding vernieuwd worden.

Aan de inkom van de schuur, tegen het erf, moet één pilaar opgehoogd worden. Er moet een steunbeer op geplaatst worden van 6 voet lang met een houten steunplaat van 9 voet.

Een deel van 42 voet lang en 2 voet hoog van het metselwerk van die voorgevel moet herdaan worden. Een eikenhouten steunplaat van dezelfde lengte is nodig. Van die schuur moet ook dat deel van de dakbedekking herdaan worden dat aan de kant van de koer ligt, over een lengte van 60 voet en een hoogte van 30 voet.

Aan de deur die naar de paardenstal geeft, moet een plank aangebracht worden van 3,5 voet. In een tweede paardenstal moeten de voegen van de gemetselde muur herdaan worden, over een lengte van 12 voet op één voet hoog.

Aan de deur van die stal, moeten 4 planken aangebracht worden van elk 3,5 duim, een houten dwarsbalk van 3 voet en een drempel van 4 voet op 4 à 6 duim. De bedekking van de muur tegenover de voederbak moet vernieuwd worden.

Aan de scheidingsmuur tussen de kelders moet een houten steunbalk bevestigd worden van 15 voet lang en drie planken van elk 6,5 voet. Op de plankenvloer moeten een 12-tal bakstenen aangebracht worden.

In de plaats voorbij de paardenstal en boven de kelder moet de vloer herlegd worden met wit-houten planken. Op de treden van de trap die naar de keuken leidt, moeten een 20-tal bakstenen aangebracht worden.

In de volgende plaats moet de hele stenen vloer met terracottategels herlegd worden. Een derde ervan moet hernieuwd worden, voor de rest kunnen de oude tegels die nog in goede staat zijn, gebruikt worden.

De planken vloer van de zolder boven het woonhuis moet opengebrouwen worden en hernieuwd worden. De bedekking van het gebouw langs de koer moet vernieuwd worden over een lengte van 45 voet op 8 voet hoog. Van diezelfde stal moet het deel van de buitenmuur dat naast de weg ligt, vernieuwd worden over een lengte van 24 voet op 9 voet hoog.

Vervolgens aan de voorgevel langs de kant van de weg, moeten 2 barsten opgevuld worden en de voorgevel van de stal moet gemaakt worden. Ook de schoorsteenschacht moet hersteld worden. Hiervoor zijn een 100-tal bakstenen nodig. Wij schatten dat het geheel samen 10 Livres zal kosten.

De strooien muurbekleding langs de kant van de weg moet eveneens vernieuwd worden. De muur rondom de opening waar het vuur staat, moet hersteld worden, over een omtrek van 9 voet en 6,5 voet hoog. Er moet ook een horizontale steunbalk komen. De omtrek ervan moet vernieuwd worden in metselwerk van een baksteen dik. De voet van de palen is rot en moet verwijderd worden en tenslotte moeten de dakpannen over een lengte van 25 voet vernieuwd worden. Van de schoorsteen moet het gedeelte boven de nok, over 4 voet omtrek en ongeveer 3 voet hoog, vernieuwd worden.

De genoemde herstellingswerken zullen in totaal de som van....bedragen. Aangezien het reeds begon te schemeren, hebben wij de rest van onze werkzaamheden uitgesteld tot de volgende dag en hebben wij ons teruggetrokken nadat de volgende personen met ons hebben meegetekend.

Hebben ook getekend en hebben op deze plaats geparafeerd: Castille, le clerc, D.F. Brougniare, Forquet et Gobert, griffier.

Tijdens de Franse Revolutie werden de landerijen van de abdij in beslag genomen en de nieuwe eigenaar werd de Franse generaal Lemarois uit Parijs. Later werden ze verkocht.

De verkoop van 'zwart goed'.

Het denkbeeld dat deze onrechtvaardigheden zouden hersteld worden met het verdwijnen van de Fransen uit onze streken werd een illusie. Onder het Hollands bewind werd de verkoop van de goederen in hetzelfde tempo voortgezet. De kloostergemeenschappen en de adel bezaten uitgestrekte gebieden in het Schelde-departement en de totale oppervlakte die geveild werd aan nationale goederen kwam voor de geestelijkheid alleen al op 4,25%. In onze gewesten verloren een 15-tal kloosterorden hun goederen.

De verkoop verliep niet vlekkeloos, wegens duistere verkoop- en betalingsvoorwaarden. De kopers dienden binnen drie dagen reeds 3/12 van de koopsom neer te tellen (3). Het was voor veel kooplustigen onmogelijk om op deze korte tijd de belangrijke sommen neer te tellen. De rest van de betaling was al evenmin eenvoudig. De overige 9/12 dienden betaald met maandelijksse betalingen in één jaar (4).

Slechts na de volledige afbetaling kon de eigenaar beschikken over de percelen. Deze voorwaarden zorgden ervoor dat weinig kandidaten hun kapitaal investeerden in het 'zwarte goed'.

Niet alleen de goederen van de clerus werden verbeurd, ook die van gilden, uitgewekenen, openbare besturen en sommige gemeenten werden onder de hamer gebracht, evenals versterkingen, kapellen e.d.

Wie waren de kopers van die nationale goederen? Vooreerst de geestelijken zelf, die met behulp van 'retraitebons', ontvangen vergoeding voor 'onteigende goederen', eigendommen opkochten. Ook buitenlanders kochten eigendommen op. Een derde belangrijke 'koper' was de adelstand. Verder waren er de gemeentebesturen en particulieren die gronden verwierven (5).

Roger De Troyer

- 1- Liessens G., Rechten van de Abdij van Anchin te Ottergem in 1433, HK Erpe-Mere, april 1988
- 2- De Moyer M., Bijdrage tot de Geschiedenis van Heldergem, deel 3, De heerlijkheden en het grondbezit te Heldergem tijdens het Ancien Régime
- 3- RAG, Archief Schelvedepartement, Artikel 16 van het besluit van 11 Pluiose, jaar IV
- 4- RAG, Archief Schelvedepartement, register 1306, blz. 3, art. 3 en 4
- 5- De Vuyst J., Verkoop van 'zwart goed'.

Herdenking 100e verjaardag van de Titanicramp in 2012

Op 15 april 2012 wordt wereldwijd de ramp met de Titanic herdacht, precies 100 jaar geleden.

Dat dit feit toen als de grootste wereldramp omschreven werd is wel bekend, temeer daar onze regio er nauw mee betrokken was.

Eén van de Vlamingen die de ramp overleefde, Jean Scheerlinck, was een Kerkskenaar. Bij de honderden slachtoffers waren er vijf van Kerksken, twee van Heldergem en één van Denderhoutem.

De Heemkundige Kring wil ook deze historische gebeurtenis in de verf zetten met allerhande activiteiten. Eén van onze doelstellingen is, behalve tentoonstelling en monument, de uitgave van een geschiedkundige publicatie waarin wij niet alleen de overlevenden en slachtoffers van de Titanic behandelen maar een uitgebreide kijk willen geven op de USA-migratie in het algemeen, gefocust op (groot) Haaltertse families.

Wie wil helpen? Speel ons namen door van vrienden en familieleden die uitweken naar de USA of Canada.

Bezorg ons foto's en interessante verhalen of anekdotes.

Alvast bedankt.

Oe zeggen men 't ommel in 't Eljergems (13)

samengesprokkeld door Roger De Troyer

Landbouw – natuur en weer (vervolg)

aprijske grillen: voorjaarsbuien

't es slibber: het is spekglad

't eed e goe vloagsken gedauën: 't heeft flink geregend

't es gesmuërd: het is mistig

't es groejene weer: temperatuur en vochtigheid zijn gunstig voor de groei

't es nog ni onder de struik: het heeft nog niet voldoende geregend

't es rot weer: miezerig, regenachtig weer

't es t'er van achter de schuur: zware tabak, veelal in eigen tuin geteeld

't règent alve frankskes: er vallen grote regendruppels na droogte

't spel zitj op de woagen: de poppen zijn aan 't dansen

'k wau dat 't stront régende: ik wenste dat het overvloedig regende

't zau régenen, de veirkes luëpen mee struë in aujer muil: gezegd van iemand die een sigaar rookt

d'r n's giejen vrauken zuë eir'm of ze mokt mee Lichtmès eur pènneke weir'm: zelfs in de armste

gezinnen bakte men op O.L.Vrouw Lichtmis pannenkoeken of wafels

de windj gauët achter réjegen: als de wind valt zal het regenen

de windj komt uit 't verkiejerd gat: het zal niet regenen

de windj stèkt op: het begint te waaien

de zes donkere weken: drie weken voor en drie weken na 21 december

de zonne stèkt, 't zau onweer'n: er is onweer op komst

hij liejert veur strontroaper: weinig zaaks op school

iejene van boven de windj: een beetje geschift

in den uitkommen'n: lente

legt ewa zaut op zijnen stèjert: schertsend om een haas te vangen

oeltjen en boeltjen: hoogten en laagten

veel gebliejed mauër weinig wol: veel drukte om niets

z'es va ne steirke struik: van solide afkomst

z'es vervrozen van de kau: ze heeft het enorm koud

ze weet va wuër dat de windj komt: ze heeft het in de gaten en weet wat haar te doen staat

ze zijn dauër mee 'n vloag: daar komt een felle regenbui

't bèsken: klein beekje of gracht

't oavond: deze avond

auëgetauë: pikzetter

auëkuilen: aanaarden

auëlom: gereedschap

betroaf: biet

bezelèjer: bessenstruik

biejest: dier

bitterpeeën: wortels om chicorei te maken

blakke zonne: volle zon

bliejeten: bleiten

boerenof: boerdetij

boezjel: bussel hout

bolje: draaiboom

bool: stam

bozasj: tweedelige draagzak

broak: kapper

buëm: boom

buën: boon

doagen: dagen

doejen: dooien

donderroej: bliksemafleider

druëg: droog

dujer'n: doorn

düsken: dorsen

eegde: eg

èjesgat: stronk

èrten: erwten

eur: uier

gebliejed: geblaas

<i>gès</i> : gras	<i>pek</i> : hars uit boomwonde
<i>gèsduiker</i> : stront	<i>pésje</i> : dun plooibaar stokje
<i>gesmuërd</i> : mist	<i>pesjstauël</i> : paardenstal
<i>gezaujed</i> : gezaaid	<i>pikkelink</i> : schoof
<i>giejèt</i> : geit	<i>pinnekesdrauëd</i> : prikkeldraad
<i>ginjer</i> : ginds	<i>pisjoeter</i> : puntige koolsoort
<i>goriejël</i> : leidsele	<i>plantsoen</i> : plantaardappelen
<i>groensjel</i> : groenten	<i>plasseren</i> : uitdunnen van bieten
<i>hangzjiejel</i> : draagriem voor kruiwagen	<i>polj'n</i> : kaf van koolzaad
<i>iejet</i> : heet	<i>porei</i> : prei
<i>kerre</i> : kar	<i>ree</i> : losweg
<i>kerrekot</i> : berging voor karren	<i>reijëken</i> : harken
<i>kertong</i> : begeleider van paard	<i>rensjken appel</i> : zure appel
<i>klasjnat, strontnat</i> : doornat	<i>rieëp</i> : dikke koord
<i>knollen</i> : rest van de gerooide aardappelen	<i>roapen</i> : rapen
zoeken	<i>skêlf</i> : hooizolder
<i>kauter</i> : akker	<i>skijtkèzzen</i> : kleine kersen
<i>koesj</i> : koets	<i>skaapekwiejëker</i> : schapenhouder
<i>kollebloem</i> : papaver	<i>skaekeloen</i> : zomergerst
<i>kordiejel</i> : leidkoord	<i>skaeperen</i> : eggen
<i>krowoagen</i> : kruiwagen	<i>slameur</i> : onaangenaam werk
<i>kujel'n</i> : kolen (rode)	<i>sledde</i> : slede
<i>kwiejeken</i> : kweken	<i>slibberen</i> : uitglijden
<i>linje</i> : linde	<i>slieje tann'n</i> : heb je na eten van zure appel
<i>lochting</i> : moestuin	<i>slujër</i> : koolzaad
<i>lommer</i> : schaduw	<i>smesj</i> : smidse
<i>los</i> : privéweg naar stuk land	<i>smujër'n</i> : roken
<i>luëf</i> : rapen	<i>snieje</i> : sneeuw
<i>mantel</i> : graanstruik	<i>spausjke oag</i> : taxus bacata
<i>mauëssteek</i> : vrucht met maden	<i>spet</i> : spitvoor
<i>mauter</i> : zeer rijpe vrucht	<i>spille</i> : dikke tak
<i>meis'n</i> : meid	<i>sponsjke teiref</i> : maïs
<i>mèjerske beizen</i> : voorjaarsbuien	<i>stèjert</i> : staart
<i>mèjes</i> : weide	<i>stekelink</i> : stekje
<i>merbelaunen</i> : mirabellen	<i>stiejen'n</i> : stenen
<i>mert</i> : markt	<i>stinkerken</i> : afrikaantje (bloem)
<i>mespoel</i> : open aalput	<i>stoffelier</i> : stokviolier
<i>messink</i> : mesthoop	<i>struë</i> : strooi
<i>minnekes</i> : bloesem van een boom	<i>teiref</i> : tarwe
<i>mollebruëd</i> : paddestoel	<i>tingel</i> : netel
<i>mollesalauë</i> : paardebloem	<i>toebak</i> : tabak
<i>mul</i> : stof	<i>trekteur</i> : tractor
<i>ne rüs</i> : aardzode	<i>uëst</i> : oogst
<i>neig koud</i> : zeer koud	<i>uit de leit</i> : uit de juiste richting
<i>oenjer</i> : kip	<i>uitkommen'n</i> : voorjaar
<i>of</i> : tuin	<i>ul</i> : struik
<i>omdoen</i> : omspitten	<i>uëg en druëg</i> : hoog en droog
<i>omscheil</i> : trekgestel	<i>veirken</i> : varken
<i>oproapelink</i> : raapsel	<i>vatjen</i> : dikmesten
<i>overwas</i> : takken over andere eigendom	<i>voogd liggen</i> : braak liggen
<i>ozjendrip</i> : afdruipende regen van dak	<i>voor</i> : ploegvoor
<i>patotten uitdoen</i> : aardappelen rooien	<i>vuës</i> : taai
<i>peeën</i> : onkruid	<i>wiejen</i> : grazen
<i>peekapper</i> : kapper met drie tanden	<i>wiejer</i> : knoest in het hout
<i>pèjerd</i> : paard	<i>windj</i> : wind
<i>pèjerestront</i> : paardenmest	<i>windjuës</i> : windhoos

wisjken: twijgje van een wilg
woagen: wagen
wauë: loof
wüttel: wortel
zant: bussel halmen
zauël: zadel
zichel: sikkel
zjabberen: lichte regen

zjieje: zee
zjiekstik: aalvat
zjuzemien: jasmijn
zodsjel: zaad
zog: zeug
zunne: zon

Documentatiecentrum

Wij danken :

Herman Basten, Haaltert: schenking van een serie unieke oude prentkaarten van Haaltert (uitgave ca. 1900)

Gilbert Temmerman, Liedekerke: geschiedkundige werken.

Anna Franckx, Denderhoutem: verzameling van ca 3000 bidprentjes.

Bart Van Schandevijl: verzameling foto's 'Denderhoutem vroeger en nu'.

Afscheid Deken E.H. Soens

E.H. Soens verlaat Haaltert en werd aangesteld als ziekenhuispastor in het A.Z. Sint-Lucas in Gent. Hij wordt opgevolgd door E.H. Willy Vernimmen, werkzaam in Zelzate en Rieme.

De Heemkundige Kring dankt E.H. Deken oprecht voor de vele jaren prettige samenwerking en vooral voor de toegankelijkheid van het parochiaal archief.

Wij verwelkomen zijn opvolger van harte en hopen eveneens op een verdere samenwerking met onze kring.